

السّلامُ عَلَيْكُمْ

٢٠٠٨

۴۰۰۸

۱۳۸۰ / ۱۲ / ۲۸

دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی

طرح توسعه فیزیکی شهری

(نمونه شهر مصیری)

۰۱۶۶۸۹

غلامرضا باقری

پایان نامه برای درجه کارشناسی ارشد

در رشته

شهرسازی، گرایش: (برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای)

استاد راهنمای: دکتر مصطفی عباسزادگان

استاد مشاور: مهندس اسماعیل شیعه

شهریور ۱۳۸۰

۴۰۰۸

تقدیم به پدر و مادر بزرگوارم،

همسر فدا کارم

و پیمان و پرهام گلهای زندگیم.

چکیده پایان نامه:

در این پایان نامه، به مسئله توسعه فیزیکی یک روستا - شهر بررسی شده است، که به تازگی از تشکیل چهار روستا به شهر تبدیل شده است. در فصل اول فرضیاتی عنوان شده که این فرضیات تاثیرگذار بر توسعه فیزیکی شهر بوده که در فصل آخر به اثبات رسیده است، که به ترتیب بر روی توسعه کالبدی طرحهای جهان و ایران و جغرافیای منطقه شهری و مطالعات جمعیتی و اقتصاد توسعه کالبدی شهر مصیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، تاثیرات اصلاحات اراضی و دولت مرکزی و لرزه خیزی منطقه و شبکه راههای بین شهری بر توسعه کالبدی شهر تاثیرگذار بوده است.

با برآورده رشد جمعیت و اقتصاد (کشاورزی) زمین مورد نیاز کاربری اراضی تا افق طرح (۱۴۰۰ هجری) شمسی) محاسبه گردیده و توسعه فیزیکی شهر، درون شهری پیش بینی شده که فضای خالی بین چهار روستا (محله) پر شود.

با تشکر از:

۱ - آقای دکتر مصطفی عباس زادگان، استاد راهنمای اسلامی شیعه، استاد مشاور.
۲ - آقای دکتر مصطفی سعیدرضا ابراهیمی، عضو هیئت
۳ - آقای دکتر مصطفی بهزادفر، رئیس گروه شهرسازی. ۴ - خانم دکتر راضیه رضا زاده. ۵ - آقای
مهندس احمد زنگانه، مهندسین مشاور فجر توسعه. ۶ - آقای مهندس سعیدرضا ابراهیمی، عضو هیئت
علمی جهاد دانشگاهی علم صنعت ایران. ۷ - آقای مهندس علیرضا گودرزی: سازمان مسکن و
شهرسازی استان فارس. ۸ - آقای مهندس نوذری: سازمان جهاد سازندگی استان فارس ۹ -
آقای خدابخش باقری: رئیس بیناد مسکن شهرستان ممسنی. ۱۰ - آقای بوستانی: مدیریت طرح برنامه
آب و فاضلاب جهاد سازندگی استان ۱۱ - آقای امرالله باقری: شهردار مصیری

با تقدیر از: ۱ - مرکز آمار ایران. ۲ - وزارت مسکن و شهرسازی. ۳ - سازمان برنامه و بودجه استان
فارس. ۴ - مرکز بهداشت شهر مصیری. ۵ - و تمامی شهروندان شهر مصیری که در تهیه این پایان نامه
مرا یاری نموده‌اند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحة
فصل اول : کلیات	
۱- مقدمه	۱
۲- طرح مساله	۱-۱
۳- ضرورت طرح	۱-۲
۴- اهداف	۱-۳
۵- فرآیند برنامه ریزی	۱-۴
۶- چهارچوب نظری شکل توسعه شهر	۱-۵
۷- مقدمه	۱۰
۸- نظریه ساخت قطاعی	۱۱
۹- نظریه چند هسته‌ای	۱۴
۱۰- نظریه ساخت دوایر متعدد مرکز	۱۸
۱۱- نظریه عمومی شهرها	۲۱
۱۲- شهر خطی	۲۳
۱۳- نظریه ساختار کالبدی و مفوولوژی شهرهای اسلامی	۲۵
۱۴- نتیجه‌گیری و انطباق تئوریهای توسعه شهری با شهرهای ایران	۳۰
۱۵- تعریف مفاهیم	۳۴

۳۶	۹- فرضیات تحقیق.....
۳۷	۱۰- روش تحقیق و مشکلات آن.....
۳۹	فصل دوم: مروری بر سابقه مطالعات توسعه شهری
۴۰	۱-۱- سابقه مطالعات توسعه شهری در جهان.....
۴۲	۲-۲- سابقه تحقیقات در ایران
۴۶	۱-۲-۲- بررسی کالبدی و ساختار اجتماعی، جمعیتی شهر مشهد
۵۳	۲-۲-۲- نکاتی چند پیرامون طرح توسعه شهر توران فارس
۵۴	۳-۲-۲- ارزیابی طرح هادی رامسر.....
۵۸	فصل سوم: بررسی نمونه مورد مطالعه(شهر مصیری).....
۵۹	۳- مطالعات جغرافیایی
۵۹	مقدمه.....
۵۹	۱-۳- مساحت و موقعیت استان و شهرستان:.....
۶۴	۲-۳- شب و ناهمواری.....
۶۵	۳-۳- آب و هوا:
۶۵	۴-۳- باد
۶۶	۵-۳- خاک
۶۷	۶-۳- وضعیت زلزله خیزی
۶۷	۱-۶-۳- سوابق لرزه خیزی گذشته منطقه

۲-۶-۳- لرزه‌شناسی منطقه نورآباد ممسنی (مصیری)	۷۰
۳-۶-۳- زیر ساختهای حوز فراگیر شهر مصیری.....	۷۰
۳-۷- وضع شبکه راههای استان.....	۷۰
فصل چهارم : «مطالعات جمعیتی و اقتصادی» ۷۴	
مقدمه	۷۵
۴-۱- نگرشی کوتاه به سابقه جمعیت‌شناسی و شناخت جمعیت ایران	۷۵
۴-۲- جمعیت استان فارس:.....	۷۶
۴-۳- ویژگیهای کلی جمعیت در شهر مصیری:.....	۷۶
۴-۴- جمعیت شهر مصیری:.....	۷۷
۴-۱-۱- مرحله رشد آرام.....	۷۸
۴-۱-۱-۱- توزیع سنی و جنسی در سال ۱۳۴۵	۷۸
۴-۱-۱-۲- توزیع سنی و جنسی سال ۱۳۵۵	۸۰
۴-۱-۲-۱- مرحله رشد سریع جمعیت:.....	۸۱
۴-۱-۲-۲- توزیع سنی و جنسی جمعیت در سال ۱۳۶۵	۸۳
۴-۲-۱-۲- توزیع سنی و جنسی سال ۱۳۷۵:.....	۸۵
۴-۲-۲-۲- توزیع سنی و جنسی سال ۱۳۷۹:.....	۸۹
۴-۳-۲-۲-۳- جمعیت شهر مصیری بر حسب گروههای سنی و جنسی در سال ۱۳۷۹	۹۲
۴-۴-۶- بررسی وضعیت سواد:.....	۹۴

۹۶	۴-۷- تراکم جمعیت در سطح شهر و محلات.....
۹۸	۴-۸- بررسی اقتصاد استان
۹۸	۴-۸-۱- اشتغال و بیکاری در استان:.....
۱۰۰	۴-۸-۲- ساختار اشغال در استان فارس:.....
۱۰۱	۴-۹- خصوصیات اقتصادی شهر مصیری
۱۰۱	۴-۹-۱- بخشهای سه گانه فعالیتهای اقتصادی:.....
۱۰۶	فصل پنجم : مطالعات توسعه کالبدی و کاربری.....
۱۰۷	۱۰۷ مقدمه
۱۰۷	۵-۱- توسعه کالبدی شهر مصیری
۱۰۸	۵-۱-۱- از ابتدای پیدایش تا پایان سال ۱۳۵۷
۱۱۰	۵-۱-۲- از سال ۱۳۵۸ تا پایان سال ۱۳۷۷
۱۱۰	۵-۱-۳- از سال ۱۳۷۸ تاکنون
۱۱۳	۵-۲- بافت و سازمان شهری شهر مصیری
۱۱۳	۵-۲-۱- ساختار شهر مصیری
۱۱۵	۵-۲-۲- بافت شهر مصیری
۱۱۵	۵-۲-۳- تراکم در شهر مصیری
۱۱۵	۵-۳- مطالعات نحوه استفاده از زمین در وضع موجود.....
۱۱۸	۵-۳-۱- کاربری مسکونی

۱۱۸	۲-۳-۵	- تجارتی
۱۱۸	۳-۳-۵	- اداری
۱۱۹	۴-۳-۵	- مذهبی و فرهنگی
۱۱۹	۵-۳-۵	- آموزشی
۱۲۲	۶-۳-۵	- بهداشتی - درمانی
۱۲۲	۷-۳-۵	- ورزشی
۱۲۳	۸-۳-۵	- نظامی و انتظامی
۱۲۳	۹-۳-۵	- فضای سبز (باغها)
۱۲۴	۱۰-۳-۵	- شبکه ارتباطی
۱۲۶	۱۱-۳-۵	- مسیلهای
۱۲۶	۱۲-۳-۵	- اراضی بازی
۱۲۷	۱۳-۳-۵	- تاسیسات شهری
۱۲۷	۱۳-۳-۵	- آب شرب (آشامیدنی)
۱۲۹	۱۳-۳-۵	- فاضلاب
۱۲۹	۱۳-۳-۵	- برق
۱۲۹	۱۳-۳-۵	- تلفن و پست
۱۲۹	۱۴-۳-۵	- تجهیزات شهری
۱۳۰	۱۴-۳-۵	- غسالخانه و گورستان

۱۳۰	۲-۱۴-۳-۵- مراکز جمع آوری و دفع زباله:
۱۳۰	۴-۵- محدوده خدماتی و مطالعاتی شهر.....
۱۳۱	۵-۵- تراکم‌های شهری.....
۱۳۳	فصل ششم : تجزیه و تحلیل
۱۳۴	مقدمه.....
۱۳۵	۶-۱- تاثیر اصلاحات اراضی بر گسترش فیزیکی شهر مورد مطالعه:
۱۳۷	۶-۲- تاثیر دولت مرکزی بر توسعه کالبدی شهر»
۱۳۷	۶-۳- «تاثیر لرده خیزی منطقه بر توسعه فیزیکی شهر».....
۱۳۹	۶-۴- «تاثیر شبکه راهها بر توسعه کالبدی شهر».....
۱۴۰	۶-۵- پیش‌بینی احتمالات رشد و تحولات جمعیت شهر در آینده
۱۴۶	۶-۶- تعیین عملکرد و نقش غالب اقتصادی شهر مصیری
۱۴۸	۶-۷- پیش‌بینی نقش و روند توسعه اقتصادی شهر مصیری در آینده
۱۵۰	۶-۸- تعیین موانع و امکانات جهات و حدود منطقی توسعه شهر در آینده:
۱۵۳	۶-۹- محاسبه زمین مورد نیاز (کاربری اراضی پیشنهادی).....
۱۵۵	۶-۱۰- جمع‌بندی تنظیم و مقایسه راه حل‌های بدست آمده برای رشد و توسعه و انتخاب بهترین روش و الگوی پیشنهادی
۱۵۷	منابع و مأخذ

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول شماره (۱-۱) جمع بندی نظریه‌های ارائه شده ۲۹	
جدول شماره (۱-۲) مقایسه سرانه سطح زمین کابریها خدماتی در وضع موجود و پیشنهادی مشهد ۵۲	
جدول شماره (۲-۲) تراکم جمعیت در وضع موجود و آینده طرح جامع مشهد ۵۳	
جدول شماره (۴-۱) توزیع سنی و جنسی جمعیت شهر مصیری در سال ۱۳۴۵ ۸۰	
جدول شماره (۴-۲) توزیع سنی و جنسی جمعیت شهر مصیری در سال ۱۳۵۵ ۸۲	
جدول شماره (۴-۳) میزان روند جمعیت شهر مصیری براساس سرشماریهای ۱۳۳۵-۷۵ ۸۴	
جدول شماره (۴-۴) توزیع سنی و جنسی جمعیت شهر مصیری براساس سال ۱۳۶۵ ۸۶	
جدول شماره (۴-۵) توزیع سنی و جنس جمعیت شهر مصیری سال ۱۳۷۵ ۸۷	
جدول شماره (۴-۶) جمعیت شهر مصیری برحسب گروههای سنی در سال ۱۳۷۹ ۹۰	
جدول شماره (۴-۷) جمعیت شهر مصیری برحسب جنس در شهر مصیری سالهای (۱۳۳۵-۷۹) ۹۱	
جدول شماره (۴-۸) میزان رشد جمعیت نقاط روستایی ایران و شهر ممسنی و نقاط روستایی شهرستان ممسنی بین سالهای (۱۳۳۵-۷۵) ۹۳	
جدول شماره (۴-۹) توزیع نسبی جمعیت ۶ ساله و بیشتر براساس سواد و بی سوادی نقاط روستایی استان فارس، شهرستان ممسنی و شهر مصیری ۹۴	
جدول شماره (۴-۱۰) توزیع سنی با سواد جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهر مصیری براساس تنکیک زن و	

۹۳.....	مرد
جدول شماره (۱۱-۴) تعداد جمعیت خانوار و متوسط بعد خانوار ساکن شهر مصیری از سالهای	
۹۶.....	۱۳۴۵-۷۹
جدول شماره (۱۲-۴) محلات شهر مصیری - مساحت، تراکم در وضع موجود.....	
جدول شماره (۱۳-۴) مقایسه شاخصای بیکاری و اشتغال کل کشور و استان فارس	
جدول شماره (۱۴-۴) ساختار اشتغال بر مبنای سه گروه عمده شغلی بین استان فارس و مقایسه با کل	
۱۰۱.....	کشور در سال ۱۳۷۵
جدول شماره (۱۵-۴) توزیع درصد شاغلان در بخش‌های سه گانه اقتصاد شهر مصیری و جامعه شهری	
۱۰۲.....	استان فارس سال ۱۳۷۵
جدول شماره (۱۶-۴) جمعیت شاغل ده ساله و بیشتر بر حسب سه گروه عمده فعالیت شهر مصیری	
۱۰۴.....	طی سالهای ۱۳۴۵-۷۵
جدول شماره (۱۷-۴) درصد جمعیت شاغل به جمعیت ده ساله به بالا در شهر مصیری طی سالهای	
۱۰۵.....	۱۳۴۵-۷۵
۱۱۸.....	جدول شماره (۱-۵) توزیع کاربریهای زمین در شهر مصیری در سال ۱۳۷۹
۱۴۲.....	جدول شماره (۱-۶) پیش‌بینی تحولات جمعیت شهر مصیری - گزینه حداقل رشد
۱۴۳.....	جدول شماره (۲-۶) پیش‌بینی تحولات جمعیت شهر مصیری - گزینه متوسط رشد
۱۴۴.....	جدول شماره (۳-۶) پیش‌بینی تحولات جمعیت شهر مصیری - گزینه حداکثر رشد
۱۴۹.....	جدول شماره (۴-۶) برآورد جمعیت شاغل شهر مصیری تا سال ۱۳۸۹
۱۵۰.....	جدول شماره (۵-۶) پیش‌بینی تحولات ساختار اشتغال در شهر مصیری تا سال ۱۳۸۹

جدول شماره (۶-۶) کاربری اراضی پیشنهادی تا سال ۱۳۸۹ ۱۵۴

فهرست اشکال (نقشه‌ها، نمودارها، تصاویر)

عنوان	صفحه
شکل شماره (۱-۱) مدل مناطق قطاعی ۱۴	
شکل شماره (۲-۱) مدل چند هسته‌ای هریس و اولمن ۱۸	
شکل شماره (۳-۱) مدل مناطق متحده مرکز ۲۱	
شکل شماره (۴-۱) شهر خطی مادرید ۲۴	
نقشه (۱-۱) مراحل توسعه فیزیکی شهر مشهد تا سال ۱۳۵۰ ۴۸	
شکل شماره (۲-۲) مدل توسعه فیزیکی شهر مشهد (طرح جامع)، ۱۳۷۰ ۵۰	
نقشه شماره (۱-۳) توپوگرافی شهرستان نورآباد ممسنی ۶۱	
نقشه شماره (۲-۳) موقعیت مکانی شهر مصیری ۶۲	
نقشه شماره (۳-۳) دهستان رستم ۶۳	
نقشه شماره (۴-۳) پهنی بندی زلزله ۶۹	
نقشه شماره (۵-۳) سلسله مراتب راههای استان فارس ۷۲	
نقشه شماره (۶-۳) سلسله مراتب راههای شهر مصیری ۷۴	
نمودار شماره (۱-۴) هرم سنی و جنسی شهر مصیری در سال ۱۳۷۵ ۸۸	
نمودار شماره (۲-۴) تغییرات نسبتهای جنسی شهر مصیری بر حسب گروههای سنی سال ۱۳۷۵-۶۵ ۸۹	
نمودار شماره (۳-۴) نمودار ستونی جمعیت شهر مصیری ۹۲	

۱۱۲.....	نقشه شماره (۱-۵) مراحل توسعه شهر مصیری
۱۱۳.....	نقشه شماره (۲-۵) محلات شهر مصیری
۱۱۵.....	✓ نقشه شماره (۳-۵) سیستم آب رسانی به شهر مصیری
۱۲۲.....	✓ نقشه شماره (۴-۵) کاربری اراضی وضع موجود
۱۲۳.....	✓ نقشه شماره (۵-۵) مکانهای آموزش
۱۴۵.....	نمودار شماره (۱-۶) تغییرات جمعیت شهر مصیری تا سال ۱۳۸۹
۱۴۷.....	نمودار شماره (۲-۶) مثلث بوژوگارنیه اقتصاد غالب شهر
۱۵۱.....	نقشه شماره (۳-۶) محدودیت توسعه و جهات توسعه پیشنهادی
۱۵۶.....	✓ نقشه شماره (۴-۶) کاربری اراضی پیشنهادی